

ပကဘၣ်ဆဲးဂဲလိာ်ဟံဆါတၢ်လၢပတၢ်အိၣ်စံာ်အိၣ်ကျၢအဂီၢ်

စီၣ်ယါဖါ

စဲးပထုဘၣ် ၄, ၂၀၁၁

စီၣ်ဘးအူကွဲတဘျီစံးဝဲ, “တၢ်ဂဲလိာ်အံၤကယံာ်ဝဲ, ကကိာ်ဂီၤကီၤခဲဝဲ, ကပုၤဒီးတၢ်သ့ၣ်ဟးဂီၤသးဟးဂီၤတၢ်လီၤဘျးလီၤတီၤဒီးသးသမူအါဖျၢၣ်ကလီၤမၢ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.”

အဝဲတဲတၢ်ကတိၤအံၤယံာ်တၢ်ဝဲဒၣ်အနီၣ် ၆၀ ဘျီလံ. ယဆိကမိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ညါဒၣ်လဲာ်တၢ်ဂဲလိာ်အံၤကကိာ်ဂီၤကီၤခဲဝဲလဲာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါကတိာ်တကတိာ်ဘၣ်တကတိာ်ဖျါလၢပတၢ်ဂဲလိာ်အံၤကတၢ်တသ့နီတဘျီဘၣ်. ယသ့ၣ်ညါလၢပတၢ်နီၤကလီၤဘျးလီၤတီၤဒၣ်ဒီးကသးဟးဂီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤထံၣ်ဝဲလၢကကီၤဝဲဒၣ်ဒိးမးလၢကဆဲးဂဲလိာ်တၢ်ဆါညါန့ၣ်လီၤ. တၢ်တူၢ်ဘၣ်ဆါညါကအါထီၣ်ဒီးဆဲးအါလဲာ်.

ဒဲးလဲာ်ဂ့ၤပကဘၣ်ဆဲးဂဲလိာ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ဂဲလိာ်အံၤတမ့ၢ်ထဲလၢပတၢ်ဂဲလိာ်တၢ်လၢပတၢ်သဘျီ အဂီၢ်ဒီးပုၤခွဲးယာ်အဂီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်တၢ်ဂဲလိာ်လၢပပုၤကလုာ်ကအိၣ်စံာ်အိၣ်ကျၢဒ်ပုၤတကလုာ်အသိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအယိပတူၢ်ယၣ်ပသးတသ့နီတဘျီဘၣ်.

လၢတၢ်ဂဲလိာ်အပူၤတဘျီဘျီကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ဒီးတဘျီဘျီကကီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂဲလိာ်အပူၤတဘျီဘျီမ့ၢ်တၢ်ဆါကတိာ်လၢတၢ်လဲၤအသးဂ့ၤဒီးတဘျီဘျီမ့ၢ်တၢ်ဆါကတိာ်လၢတၢ်အိၣ်သးအာဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂဲလိာ်အံၤမ့ၢ်ပတၢ်ဂဲလိာ်အသိး, တၢ်ဆါကတိာ်လဲၤအသးတဘျီန့ၣ်လဲာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤစံးဝဲလၢခဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ဆါကတိာ်လီၤဆိလၢပတၢ်ဂဲလိာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲအပူၤကွဲာ်ခံန့ၣ်ပဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ်တတီၤဝဲကီၤကီၤတဲာ်-ကီၤပယီၤကီၤဆါဘၣ်တၢ်ထီၣ်ဟံးန့ၢ်အိၣ်လၢပယီၤသးဒီးအသိၣ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ယုၤရပခိၣ်မ့ၢ်ပတၢ်ပတုာ်ကွဲာ်အတၢ်မၤစၢၤပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲတၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤစၢၤခိၣ်ကီၤဆါလၢအမၤစၢၤဝဲဒၣ်ကီၤပုၤပုၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်စုၤလီၤဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ကီၤကီၤတဲာ်လၢပမၤသးကိးတၢ်သ့ၣ်လၢကတုာ်တဘျီဘျီအံၤစ့ၢ်ကိးကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်တံၤသးကိးဘျးတံၤဒီးမိၤစိၤရီၤဒီးမၤကီၤမၤခဲထီၣ်ဝဲဒၣ်ကညီတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်ဒီးကီၤပယီၤဒီးမိၣ်ခြံၣ်စံာ်တၢ်ကရၢကရိအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢထံလီၤကီၤပုၤ, မိၤစိၤရီၤမၤတၢ်ဆိတလဲဆူမိၤစိၤရီၤက့ၢ်ဂီၤအသိတကလုာ်ဒဲးထံဖိကီၤဖိကမ့ၢ်အမဲာ်သ့ၣ်အသိးလီၤ. ပထံၣ်လၢတၢ်အံၤအိၣ်ဖျါဝဲတြၢၢ်ကလၢာ်လၢအမ့ၢ်တၢ်လံာ်တၢ်လီၤ, တမ့ၢ်တၢ်ဆိတလဲအမ့ၢ်အတီဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ဘီမ့ၢ်ထံကီၤတဝါအါမးပျါထွဲအခံ, ဒီးတဲာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢကမၤတၢ်မၤကဆၣ်လီၤတၢ်ဖိၣ်ပံးကီၤပယီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးဟံးလီၤတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ထံကီၤတၢ်ဘျးသဲးစးခိၣ်သ့ၣ်အသိ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဘျးအံၤတဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်, တၢ်ဒီးသအကလုာ်န့ၣ်တဖၣ်ဒီးတဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်ကလုာ်န့ၣ်တဖၣ်တၢ်ပလီၤသးခွဲးယာ်ဘၣ်. လၢအကွဲအဂၤတမံၤ, ဘျီဒိးအသိတၢ်ပတၢ်ပြးအသိလၢကလုာ်န့ၣ်ကီၤစၣ်အပူၤန့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲမိၤစိၤရီၤတဖၣ်အတၢ်ပတၢ်ဒိၣ်စိၤလၢကလုာ်န့ၣ်အဟီၣ်ကဝီၤပုၤန့ၣ်လီၤ.

ဒဲးလဲာ်ဂ့ၤတၢ်မ့ၢ်လၢအိၣ်ဝဲဒၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်ကွဲာ်လၢကွဲအဂၤတကပတခီန့ၣ်, ကီၤပယီၤအံၤဘၣ်တၢ်ပအံၤလၢမိၤစိၤရီၤလၢအအသိကတၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤန့ၣ်လီၤ. လၢအုၤရၢမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးမ့ၢ်သးမ့ၢ်လၢအအိၣ်ကတၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်တဖၣ်အပူၤတၢ်သ့ၣ်ထံကီၤစ့ၢ်ဟံးတတၢ်ဘျီလၢသးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဒီးအံၤဒၣ်လဲာ်ဘၣ်ဆၣ်သးမ့ၢ်တဖၣ်အံၤမၤန့ၣ်ဝဲဒၣ်ကညီဒီးကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျးသးမ့ၢ်ဒိၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်တန့ၢ်ဘၣ်.

ထံကီၤတၢ်ဘျးသဲးစးခိၣ်သ့ၣ်အသိ, ဩဝဲဒၣ်ပုၤဖိၣ်စုကဝဲကရၢတဖၣ်ဒီးတၢ်မၤဆုၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကကဲထီၣ်သးပၤကီၤဆါ, ဒဲးသိးသးမိၤစိၤရီၤအတၢ်တၢ်ကွဲလၢခံကတၢ်လၢကမၤဟးဂီၤကွဲာ်ကလုာ်န့ၣ်ဖးဒိၣ်လၢအထီၣ်ဒါဆါအိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပုၤဖိၣ်

စုကဝဲကရူာ်လၢအမၤတၢ်ပတုာ်တၢ်ခးခဲလၢ်ယုာ်ယုာ်တပာ်လီၤအစုကဝဲဘၣ်ဒီးတအိၣ်လၢပယီၤသးတၢ်ပၤအဖီလၢ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်သမၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်တယၢ်အသိး, ပယီၤသးမၤထီၣ်ဒုးအဝဲသ့ၣ်ဒီးမၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အံၤအပိတၢ်အိၣ်သးဆီတလဲထီၣ်လၢအအာတကပၤလၢမိၤစိရိၤကရူာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤ ၉ လၢပုၤထီၣ်ဒ်ခိၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်သးက့-၅၅၅ အသးဖိတဖၣ်ဒုးထီၣ်ဒ်ပယီၤသးမၤန့ၣ်လီၤ. စ့ၤလၢဝဲအလီၢ်ခဲခိၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်သးအဂၤလၢအကထီၣ်သမၤလၢကကဲထီၣ်သးပၤကီၢ်ဆၢန့ၣ်လီၤ.

ဖဲပယီၤသးမၤထီၣ်ဒုးဝဲဒၣ်ယီၤဒိၣ်ကီၢ်စဲၣ်သးမၤကလံၤစိးအသးက့တဘျီလၢအသမၤလၢကကဲထီၣ်သးပၤကီၢ်ဆၢန့ၣ်, ပယီၤသးထီၣ်ဒုးမၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တန့ၢ်စ့ၢ်ကီၢ်ဘၣ်. လၢအန့ၣ်အဆံတဖၣ်အပူၤ ခဲအံၤ, မ့ၢ်တၢ်အခိၣ်ထံးတဘျီလၢယီၤကီၢ်စဲၣ်သးမၤ ကလံၤစိးဒီး ကလံၤထံးဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်က့ၤအသးဒီးထီၣ်ဒ်သကိးဝဲဒၣ်သးမိၤစိရိၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲပယီၤသးတဖၣ်ထီၣ်ဒုးဝဲဒၣ်ကၤတၢ်သဘျီသးမၤဒိၣ်ဖဲလၢယုၤ, ၂၀၁၁ နံၣ်အခါန့ၣ်ပယီၤသးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိၣ်ထံးဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မၤဒီးခဲအံၤတၢ်တဲသကိးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အသီတဘျီန့ၣ်လီၤ.

လၢထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ဒုးမဲာ်သၣ်တကပၤသးမိၤစိရိၤကမၤလီၤသဘျီဝဲဒၣ်ကလုာ်န့ၣ်လၢအထီၣ်ဒ်အိၣ်တဖၣ်ခိၣ်ဖျိတၢ်မၤဆူၣ်ဝဲဒၣ်ကလုာ်န့ၣ်လၢအပတုာ်တၢ်ခးတဖၣ်ကန့ၣ်လီၤပုၤလၢတၢ်ယုၤထၢအဘျီဒီးဘျီဒိၣ်လၢအစိအကမိၤတအိၣ်ဘၣ်အပူၤန့ၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. ဒ်န့ၣ်အသိးကလုာ်န့ၣ်လၢအပတုာ်တၢ်ခးတဖၣ်အသးမ့ၢ်စ့ၢ်ကီၢ်မိၤစိရိၤမၤဆူၣ်လၢကကဲထီၣ်သးပၤကီၢ်ဆၢတန့ၢ်စ့ၢ်ကီၢ်ဘၣ်.

ဖဲမိၤစိရိၤမၤဆူၣ်လၢတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးထီၣ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်မိၤစိရိၤမၤတန့ၢ်ဘၣ်. ခဲအံၤပုၤဖိၣ်စုကဝဲထီၣ်ဒ်မိၤစိရိၤအိၣ်ထီၣ်, ဒီးလၢကလုာ်န့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်ယုၤတၢ်ဖိးအိၣ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤပကဘၣ်ဆဲးသ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. အါစုအါဘျီလၢပတၢ်ဂဲၤလိာ်အပူၤတၢ်ယုၤတၢ်ဖိးအိၣ်ဒၣ်တၢ်ကွဲးလီၤအိၣ်လၢစးခိၣ်အပူၤ, ဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ်မၤနီၢ်နီၢ်တခိၣ်အမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤတဖျါထီၣ်ဘၣ်. တၢ်ယုၤတၢ်ဖိးလၢကလုာ်န့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢ, ဒီးဒ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်ကရၢမိၢ်ပုၤတဖၣ်, မ့ၢ်သးမိၤစိရိၤအတၢ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ်ပုၤအဒိၣ်ကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

မိၤစိရိၤအိၣ်ဒီးတၢ်မ့ၢ်လၢတၢ်လၢအတၢ်မၤတၢ်ယုၤထၢကဒုးကဆူၣ်လီၤဝဲဒၣ်ကီၢ်ချၢအတၢ်ဖိၣ်ပံးအိၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အံၤအဖီခိၣ်စ့ၢ်ကီၢ်အဝဲသ့ၣ်တမၤန့ၢ်တၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်က့ၢ်ဝဲကွဲာ်အတၢ်ဖိၣ်ပံးအိၣ်တလီၤကဆူၣ်နီၣ်တခါဘၣ်, အမဲရကၤ, ခဲန့ၣ် ဒီး ယုၤရပတမၤလီၤကဆူၣ်အမ့ၢ်က့ၢ်ဝဲကွဲာ်တၢ်ဖိၣ်ပံးဘၣ်.

ပဝဲကညီစၢသ့ၣ်သီတဖၣ်ပအိၣ်ဒီးထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်သးစဲန့ၣ်လီၤ. လၢကီၢ်အဲကလံးအပူၤ, လၢအယံးဒီးပထံပကီၢ်အမံလၢလၢအကထီတဖၣ်, ဖဲပုၤသးစၢတဖၣ်န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကသးပုၤနီၣ်အတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျိလၢအအာအသီတဖၣ်, အတၢ်အိၣ်မူလၢပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကစီပုၤ, အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ထီၣ်သးစၢတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်, အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လိာ်သးဒီးတၢ်ပိၣ်သကိးထံၣ်ကီၢ်သး, လုာ်လၢထူသန့တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီးတၢ်ဖိးတၢ်မၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်က့ၤနီၢ်နီၢ်လၢကမၤစၢပတၢ်ဂဲၤလိာ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးဆူၣ်ထီၣ်ပသ့ၣ်ပသးတမံ, ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢပတၢ်ဂဲၤလိာ်အံၤပကဘၣ်ဆဲးဂဲၤလိာ်အိၣ်ဆူၣ်ညါတစိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပကပုၤဟံၣ်လီၤပသးကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂဲၤလိာ်လၢစိလၢခံကတၢ်, ပုၤလၢခံတစိအသုတတူၢ်ဘၣ်လၢတၢ်တဂ့ၤအဂီၢ်, ဒီးကဘၣ်မ့ၢ်စိအကတၢ်တစိလၢကဘၣ်ဂဲၤလိာ်တၢ်လၢဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်ကမ့ၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢပဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်စ့ၢ်ကီၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ဂ့ၤလၢမိၤစိရိၤအဂီၢ်ဘၣ်. ခဲအံၤပသးဒုးဒီးတသ့ဘၣ်. တၢ်ယုၤထၢဒီးထံၣ်ကီၢ်တၢ်ဘျီသဲးခိၣ်သ့ၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်နီၣ်ဝံၣ်ခံတခါလၢတၢ်ကမၤသဘျီကလုာ်န့ၣ်ထီၣ်ဒ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်အံၤယုာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. စိးဘးအူကွဲာ်တအိၣ်မူဒီးထံၣ်ဘၣ်ကညီဖိတအိၣ်သဘျီ ထီၣ်ဘၣ်ဆၣ်ပစိအံၤကထံၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.